

Έγγραφο συνόδου

B9-0326/2023

5.7.2023

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δήλωσης του Αντιπροέδρου της Επιτροπής/Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας

σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την κατάσταση στον Λίβανο
(2023/2742(RSP))

Michael Gahler, Andrey Kovatchev, Tom Vandenkendelaere, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Željana Zovko, György Hölvényi, Antonio López-Istúriz White, François-Xavier Bellamy
εξ ονόματος της Ομάδας PPE

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση στον Λίβανο (2023/2742(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τον Λίβανο, και ιδίως το ψήφισμά του της 16ης Σεπτεμβρίου 2021 σχετικά με την κατάσταση στον Λίβανο¹,
- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, και ιδίως τα ψηφίσματα 1559 (2004), 1701(2006), 2539 (2020), 2591 (2021) και 2650 (2022),
- έχοντας υπόψη την ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της αφενός, και της Δημοκρατίας του Λιβάνου αφετέρου²,
- έχοντας υπόψη την απόφαση 2007/860/EK του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2007, για τη χορήγηση κοινοτικής μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής στον Λίβανο³,
- έχοντας υπόψη τον τελικό απολογισμό της αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παρακολούθηση των εκλογών στον Λίβανο του 2022,
- έχοντας υπόψη τις δεσμεύσεις που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Λιβάνου τον Νοέμβριο του 2016, τη διάσκεψη CEDRE (Conférence économique pour le développement, par les réformes et avec les entreprises) της 6ης Απριλίου 2018, το πλαίσιο μεταρρύθμισης, ανάκαμψης και ανασυγκρότησης του Λιβάνου (3RF) του Δεκεμβρίου του 2020 και τις συνεδριάσεις της Διεθνούς Ομάδας Στήριξης για τον Λίβανο της 11ης Δεκεμβρίου 2019, της 23ης Σεπτεμβρίου 2020 και της 19ης Μαΐου 2021,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Αντιπροέδρου της Επιτροπής/Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΑΠ/ΥΕ), της 1ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με την πολιτική κατάσταση στον Λίβανο,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον Λίβανο, της 13ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση στον Λίβανο,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση της Ειδικής Συντονίστριας των Ηνωμένων Εθνών, της 3ης Απριλίου 2023, σχετικά με τις δημοτικές εκλογές στον Λίβανο,
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, του 1948,

¹ EE C 117 της 11.3.2022, σ. 143.

² EE L 143 της 30.5.2006, σ. 2.

³ EE L 337 της 21.12.2007, σ. 111.

- έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρέχουσα κατάσταση στον Λίβανο είναι εξαιρετικά τρομακτική και βαθιά ανησυχητική λόγω της πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής, χρηματοπιστωτικής και υγειονομικής κρίσης και της θεσμικής κατάρρευσης που επικρατεί· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πληθωρισμός των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και του νερού κορυφώθηκε σχεδόν σε 600 % τον Ιούνιο του 2022·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Λίβανος είναι στενός και σημαντικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η εταιρική σχέση βασίζεται σε κοινά συμφέροντα, μακροχρόνιους ιστορικούς και πολιτιστικούς δεσμούς, τακτικό πολιτικό και κοινωνικό διάλογο και ευρείες διαπροσωπικές επαφές· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Λίβανος διαθέτει δυναμική κοινωνία των πολιτών και πολιτικά κόμματα με πολυάριθμους ακτιβιστές, ηγέτες κοινοτήτων, πανεπιστημιακούς, καλλιτέχνες και ομάδες νέων, που κινητοποιούνται και ζητούν επείγουσες μεταρρυθμίσεις·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 15 Μαΐου 2022, διεξήχθησαν βουλευτικές εκλογές στον Λίβανο, μετά τις οποίες η Χεζμπολάχ και οι σύμμαχοί της έχασαν την κοινοβουλευτική πλειοψηφία, και ότι ανατέθηκε στον Najib Mikati, από την πλειοψηφία συμμάχων της Χεζμπολάχ και κάποιους ανεξάρτητους, να σχηματίσει νέα κυβέρνηση, αλλά δεν το έπραξε λόγω πολιτικού αποκλεισμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση συνεχίστηκε ωστόσο ο πρόεδρος Michel Aoun αποχώρησε από τη θέση του, αφήνοντας την υπηρεσιακή κυβέρνηση του Mikati επικεφαλής της χώρας·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Χεζμπολάχ, το κίνημα Αμάλ και οι σύμμαχοί τους κατέφυγαν σε αντισυνταγματικές τακτικές, όπως η μη επίτευξη απαρτίας, για να εμποδίσουν την εκλογή του υποψηφίου της αντιπολίτευσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου του Λιβάνου Nabih Berri αρνείται να πραγματοποιήσει ανοικτή εκλογική σύνοδο για την εκλογή προέδρου, κατά παράβαση των διατάξεων του συντάγματος της χώρας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως αποτέλεσμα, παρακωλύθηκαν οι προεδρικές εκλογές για 10 μήνες εν καιρώ σοβαρής ανάγκης για πρόεδρο, ώστε να υλοποιηθούν οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, να αποτραπεί η πλήρης κατάρρευση και να αποκατασταθούν οι κρατικοί θεσμοί και το δημοκρατικό σύστημα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/1277 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 2021, προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων κατά προσώπων και οντοτήτων που ευθύνονται για την υπονόμευση της δημοκρατίας ή του κράτους δικαίου στον Λίβανο·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Λίβανος επρόκειτο να διεξαγάγει δημοτικές εκλογές στις 31 Μαΐου 2023· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφοφορία, η οποία είχε προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί πέρυσι, αναβλήθηκε καθώς συνέπεσε με τις βουλευτικές εκλογές της χώρας· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπηρεσιακός υπουργός Εσωτερικών του Λιβάνου Bassam Mawlawi μερίμνησε ώστε να είναι έτοιμη η χώρα να διεξαγάγει δημοτικές εκλογές· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ειδική Συντονίστρια των Ηνωμένων Εθνών για τον Λίβανο υποστηρίζει πλήρως τις εκλογές αυτές και τις θεωρεί σημαντικές για την τήρηση των συνταγματικών χρονοδιαγραμμάτων και των δημοκρατικών πρακτικών του Λιβάνου, σε μια περίοδο κατά την οποία η χώρα βρίσκεται ήδη αντιμέτωπη με κενή προεδρική θέση και εκτεταμένη θεσμική παράλυση· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο του Λιβάνου, με τις ψήφους από τα πολιτικά κόμματα της Χεζμπολάχ, του κινήματος Αμάλ, του Ελεύθερου Πατριωτικού Κινήματος και των συμμάχων τους,

αποφάσισε να αναβάλει τις δημοτικές εκλογές της χώρας για το πολύ ένα έτος, έως τις 31 Μαΐου 2024 εν μέσω έλλειψης κονδυλίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναβολή αυτή θα μπορούσε να εντείνει περαιτέρω την υφιστάμενη θεσμική παράλυση και την έλλειψη εμπιστοσύνης του λαού του Λιβάνου στη δημοκρατία·

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τρία έτη μετά την έκρηξη στο λιμάνι της Βηρυτού στις 4 Αυγούστου 2020, η έρευνα σχετικά με τα αίτια που την προκάλεσαν δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, κυρίως λόγω της κατάχρησης εξουσίας από τη Χεζμπολάχ και τους συμμάχους της που παρεμποδίζουν την εγχώρια έρευνα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 4 Αυγούστου 2021, πραγματοποιήθηκε μαζική διαμαρτυρία στη Βηρυτό από διαδηλωτές που ζητούσαν λογοδοσία για την έκρηξη στο λιμάνι· λαμβάνοντας υπόψη ότι μία ακόμη μαζική διαμαρτυρία στις 14 Οκτωβρίου 2021, υπό την ηγεσία της Χεζμπολάχ και του κινήματος Αμάλ, κατά του επικεφαλής ανακριτή δικαστή Bitar μετατράπηκε σε οργανωμένη επίθεση της Χεζμπολάχ και του κινήματος Αμάλ κατά της συνοικίας Ain El Remmeneh και του κόμματος των Λιβανικών Δυνάμεων, το οποίο στηρίζει τη διερεύνηση της έκρηξης στο λιμάνι της Βηρυτού·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η Διεθνής Αμνηστία, οι ΜΚΟ Legal Action Worldwide και Legal Agenda, και η Διεθνής Επιτροπή Νομικών έχουν τεκμηριώσει σειρά διαδικαστικών και συστημικών ελλείψεων στην εγχώρια έρευνα – όπως, μεταξύ άλλων, κατάφωρες πολιτικές παρεμβάσεις, ασυλία για υψηλόβαθμους πολιτικούς αξιωματούχους, και έλλειψη σεβασμού για τα πρότυπα δίκαιης δίκης και δέουσας διαδικασίας – που την καθιστούν ανίκανη να απονέμει δικαιοσύνη με αξιόπιστο τρόπο· λαμβάνοντας υπόψη ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, είναι ακόμη πιο επιτακτική η σύσταση διεθνούς διερευνητικής αποστολής εξουσιοδοτημένης από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα πρέπει να εκδώσει ψήφισμα για τη σύσταση και επίσκεψη ανεξάρτητης και αμερόληπτης διερευνητικής αποστολής προκειμένου να διαπιστωθούν τα γεγονότα και οι περιστάσεις της έκρηξης της Βηρυτού, συμπεριλαμβανομένων των βαθύτερων αιτίων, να εξακριβωθεί η υπαιτιότητα κρατικών φορέων και μεμονωμένων ατόμων, και να προαχθούν η δικαιοσύνη και η αποζημίωση των θυμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι περισσότερες από 162 λιβανικές και διεθνείς οργανώσεις για τα δικαιώματα, επιζώντες και οικογένειες θυμάτων κάλεσαν τα μέλη του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών να υποβάλουν τέτοιο ψήφισμα·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από τις 22 Σεπτεμβρίου 2021, έχουν κατατεθεί 21 νομικές υποθέσεις κατά του δικαστή Tarek Bitar, επικεφαλής ανακριτή της έκρηξης, και άλλων δικαστών που ασχολούνται με τις υποθέσεις, στις οποίες εμπλέκονται κυρίως πολιτικοί της Χεζμπολάχ και σύμμαχοί τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εσωτερική έρευνα για την έκρηξη ανεστάλη από τις 23 Δεκεμβρίου 2021 έως τον Ιανουάριο του 2023, αφορτού δύο από τους πολιτικούς που κατηγορήθηκαν για την υπόθεση κατέθεσαν άλλη καταγγελία κατά του δικαστή Bitar, όπως και κατά του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Λιβάνου, το οποίο είχε προηγουμένως εξετάσει και απορρίψει το προηγούμενο αίτημά τους για απομάκρυνση του δικαστή Bitar από τη θέση του· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Γενική Συνέλευση του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου του Λιβάνου, η οποία έχει πλέον δικαιοδοσία, δεν είναι σε θέση να αποφανθεί επί των υποθέσεων αυτών, δεδομένου ότι δεν υπάρχει απαρτία αυτή τη στιγμή, καθώς ένα από τα μέλη συνταξιοδοτήθηκε στα τέλη του 2021, και η υπόθεση δεν μπορεί να

επαναληφθεί ωστόσο διοριστούν νέοι δικαστές· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπηρεσιακός υπουργός Οικονομικών Youssef Khalil αρνήθηκε να υπογράψει το διάταγμα για τους διορισμούς δικαστών, γεγονός που ανάγκασε τον δικαστή Bitar να διακόψει εκ νέου την έρευνα·

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρουσία περισσότερων από ενάμισι εκατομμύριο Σύρων έχει στραγγίσει τη λιβανική οικονομία, συμβάλλοντας σε μεγάλο βαθμό στην πολυδιάστατη κρίση της· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρουσία αυτών των Σύρων συνιστά πραγματικό κίνδυνο για τη δημογραφία του Λιβάνου, απειλεί δε την εύθραυστη ισορροπία του πληθυσμού της χώρας·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 11 Οκτωβρίου 2022, το Ισραήλ και ο Λίβανος σημείωσαν ιστορική πρόοδο, καταλήγοντας σε συμφωνία για τη δημιουργία μόνιμων θαλάσσιων συνόρων μεταξύ τους, τα οποία θα συμβάλουν στη σταθερότητα και την ευημερία των δύο γειτόνων, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή·
1. θεωρεί ότι η σημερινή κατάσταση του Λιβάνου οφείλεται σε λίγους μόνο πολιτικούς από το σύνολο της κυβερνώσας τάξης· καλεί την πολιτική ελίτ του Λιβάνου να αναλάβει το μερίδιο ευθύνης που της αναλογεί για την τρέχουσα κατάσταση στη χώρα και να δεσμευθεί όσον αφορά την εκλογή προέδρου το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να αρχίσει να αντιμετωπίζεται η πολιτική, οικονομική, κοινωνική, χρηματοπιστωτική και υγειονομική κρίση, καθώς και η θεσμική κατάρρευση·
 2. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι δημοτικές εκλογές που είχαν προγραμματιστεί για τον Μάιο του 2022 αναβλήθηκαν για δεύτερη φορά εντός δύο ετών, γεγονός που οδήγησε σε περαιτέρω πολιτικό αδιέξοδο και ενέτεινε τη δυσλειτουργία των κρατικών θεσμών· καλεί τις λιβανικές αρχές να ζητήσουν από τον ΑΠ/ΥΕ να αναπτύξει αποστολή εκλογικών παρατηρητών ή, εναλλακτικά, αποστολή εκλογικών εμπειρογνομόνων μήνες πριν από τις δημοτικές εκλογές· καλεί επιτακτικά την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν κάθε τεχνική και οικονομική βοήθεια ώστε να διεξαχθούν οι εκλογές υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες, και να καταβάλουν προσπάθειες ώστε να διασφαλιστούν ο δίκαιος χαρακτήρας και η διαφάνεια της όλης διαδικασίας· ζητεί να συγκροτηθεί διεθνής ομάδα ανθρωπιστικής δράσης υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών ώστε να στηρίζεται η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και να επιτηρείται η χρήση των κονδυλίων·
 3. καλεί την ΕΕ να προσφέρει στον Λίβανο τη διοργάνωση ολοκληρωμένης ενωσιακής συμβουλευτικής αποστολής για διοικητικά θέματα, προκειμένου να καλυφθεί η επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστεί η επιταχυνόμενη κατάρρευση της δημόσιας διοίκησης και των βασικών υπηρεσιών·
 4. καλεί τη νέα λιβανική κυβέρνηση να εφαρμόσει ταχέως βασικές μεταρρυθμίσεις στους τομείς της διακυβέρνησης και της οικονομίας, ώστε να διασφαλίσει την πολιτική και οικονομική ανάκαμψη, συμπεριλαμβανομένης της αξιόπιστης ρύθμισης βασικών οικονομικών τομέων, όπως ο τομέας της ηλεκτρικής ενέργειας· επικροτεί την έγκριση τροποποιήσεων του λιβανικού νόμου περί τραπεζικού απορρήτου ως βασικό βήμα για την αποδέσμευση της διεθνούς μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής, και δη από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο· καλεί τη χώρα να συνεχίσει να εφαρμόζει μεταρρυθμίσεις, μεταξύ άλλων στον δικαστικό τομέα, ώστε να διασφαλίσει την

ανεξαρτησία και να αποτρέψει τις πολιτικές παρεμβάσεις και τη θεσμοθετημένη ατιμωρησία στο δικαστικό σύστημα·

5. καλεί το Συμβούλιο να επιβάλει στοχευμένες κυρώσεις κατά όλων όσων παραβιάζουν τη δημοκρατική και εκλογική διαδικασία στα θεσμικά όργανα του Λιβάνου ή παρεμποδίζουν την εγχώρια διερεύνηση της έκρηξης στον λιμένα της Βηρυτού ή την επικείμενη διεθνή διερευνητική αποστολή, και να κατάσχουν τα περιουσιακά τους στοιχεία στην ΕΕ·
6. υπενθυμίζει ότι η διαφανής, ανεξάρτητη, ουδέτερη και αποτελεσματική διερεύνηση της έκρηξης στον λιμένα της Βηρυτού αποτελεί προτεραιότητα και πρέπει να διασφαλιστεί· καλεί επιτακτικά τις λιβανικές αρχές να σεβαστούν τις δικαστικές διαδικασίες και την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και να στηρίζουν κάθε προσπάθεια να διερευνηθούν καταλλήλως και να λογοδοτήσουν όσοι ευθύνονται για τις αποφάσεις που οδήγησαν στην έκρηξη στον λιμένα της Βηρυτού· ζητεί να πραγματοποιηθεί ανεξάρτητη διεθνής διερευνητική αποστολή στον Λίβανο, στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, για να διερευνήσει την έκρηξη στη Βηρυτό· επιμένει ότι όσοι κριθούν άμεσα ή έμμεσα υπεύθυνοι πρέπει να λογοδοτήσουν στον λαό του Λιβάνου για τις ζωές που χάθηκαν και για τις ζημιές που προκλήθηκαν·
7. τονίζει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την οικειοθελή και αξιοπρεπή επιστροφή των προσφύγων σε περιοχές επιρρεπείς σε συγκρούσεις στη Συρία· υπενθυμίζει την ευαλωτότητα του προσφυγικού πληθυσμού στον Λίβανο, και τονίζει την ανάγκη να παρασχεθεί επαρκής, προβλέψιμη και πολυεπίπεδη χρηματοδότηση σε οργανώσεις που ασχολούνται με πρόσφυγες, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης παροχή βασικών υπηρεσιών στις κοινότητες προσφύγων στη χώρα· καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει τη βελτίωση της ανθρωπιστικής κατάστασης στη Συρία προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα βαθύτερα αίτια της προσφυγικής κρίσης· υπογραμμίζει την ανάγκη να βοηθηθεί ο Λίβανος να επιδιώξει τη σταδιακή επιστροφή των προσφύγων μόλις μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής η επιστροφή τους·
8. επικροτεί την υπογραφή της συμφωνίας για την οριοθέτηση των θαλάσσιων συνόρων μεταξύ Λιβάνου και Ισραήλ, και προτρέπει τις δύο χώρες να συνεχίσουν τον εποικοδομητικό τους διάλογο·
9. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στον γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, στον γενικό γραμματέα του Αραβικού Συνδέσμου, στον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ένωσης για τη Μεσόγειο, και στην κυβέρνηση και το κοινοβούλιο του Λιβάνου.